

NAŠE ŽITAVANY

3/2025

OBSAH:

PRÍHOVOR-OBECNÉ ZASTUPITELSTVÁ-KULTÚRNE PODUJATIA-ZAUJÍMAVOSTI-MATRIKA

Príhovor starostu obce

Milí spoluobčania, koniec roka je vždy príležitosťou na spomalenie, obzretie sa späť a uvedomenie si všetkého, čo sa v priebehu uplynulých mesiacov udialo. Keď sa pozerám na tento rok u nás v Žitavanych, napĺňa ma najmä pocit vďačnosti. Vďačnosti za prácu, ktorú sme spoločne odvodili, za podporu, ktorú ste nám ako občania venovali, aj za každý podnet či niekedy aj kritické slovo, ktoré nám pomohlo posúvať sa vpred. Tento rok bol pre našu obec bohatý na množstvo úloh, rozhodnutí a práce, ktorá je navonok možno menej viditeľná, no o to dôležitejšia pre každodenný chod obce. Každý zrealizovaný projekt, každá oprava, údržba či menšie vylepšenie, ktoré sa podarilo uskutočniť, je výsledkom spoločného úsilia – a som úprimne rád, že sa krok po kroku darí robiť zo Žitavian obec, kde sa žije lepšie, pokojnejšie a modernejšie. Z celého srdca chcem poďakovať poslancom obecného zastupiteľstva. Počas celého roka sa aktívne zapájali, prinášali podnety, diskutovali, hľadali riešenia a boli oporou pri dôležitých rozhodnutiach. Ich práca často presahuje rámec povinností – je to služba ľuďom a obci, ktorú si veľmi vážim. Veľká vďaka patrí aj zamestnancom obecného úradu. Denne sa starajú o to, aby všetko fungovalo tak, ako má. Ich práca je neraz tichá, no o to viac si zaslúži uznanie. Sú to práve oni, ktorí riešia množstvo praktických vecí, ktoré si možno bežne ani neuvedomujeme, no sú pre obec nevyhnutné. A nakoniec – moje najväčšie poďakovanie patrí Vám, občanom Žitavian. Každý z vás vytvára tvár našej obce. Vaša priazeň, ochota zapojiť sa do diania, pomoc pri podujatiach či len obyčajný úsmev a dobré slovo – to všetko vytvára atmosféru, na ktorú môžeme byť právom hrdí. Žitavany nie sú len mapa a budovy. Žitavany sú ľudia. A som hrdý, že môžem byť starostom práve takejto komunity.

Milí spoluobčania, v období, ktoré je plné svetiel, vône domova a chvíľ ticha, vám prajem, aby boli tohtoročné Vianoce naplnené pokojom, rodinným teplom a úprimnou radosťou. Nech vám sviatky doprajú čas na oddych, načerpanie síl a vytvorenie krásnych spomienok s tými, na ktorých vám najviac záleží. Do nového roka 2026 vám prajem veľa zdravia, osobnej pohody, odvahy do nových začiatkov a aby ste aj v bežných dňoch našli dôvod na úsmev. Verím, že aj v nasledujúcom roku budeme pokračovať v spoločnej práci, ktorá posunie našu obec ešte o krok ďalej. S úctou a prianím všetkého dobrého,

Pavel Chren - starosta obce Žitavany

V roku 2025 sa nám podarilo zrealizovať investičné projekty :

- Rekonštrukcia parkoviska pred Ocu Žitavany
 - Rekonštrukcia chodníka ulica Topolčianska
 - Výmena kamerového systému
 - Rekonštrukcia Parkoviska pred COOP Jednota
 - Vodovodná prípojka pre ZŠ a MŠ Žitavany
- Celkovo sme preinvestovali : 228 075 Eur
- z toho vlastné zdroje : 131 821 Eur
 - získané dotácie 96 254 Eur:
 - Dotácie získané z fondov EU
 - Ministerstvo financií SR
 - Európsky poľnohospodársky fond pre rozvoj vidieka
 - Pôdohospodárska platobná agentúra v rámci Programu rozvoja vidieka SR 2014 – 2022
 - COOP Jednota SD Nitre

Pokojné a požehnané vianočné sviatky, veľa zdravia, šťastia a úspechov v roku 2026 Vám a Vaším blízkym praje starosta obce Pavel Chren, poslanci obecného zastupiteľstva, pracovníci obecného úradu a redakcia novín Naše Žitavany.

Zápisnica č.21/2025 z dvadsiateho prvého zasadnutia Obecného zastupiteľstva v Žitavanech konaného dňa 29.09.2025

Prítomní: starosta obce Pavel Chren

Poslanci: Ing. Milan Barabáš, Ján Chren, Mgr. Anna Absolonová, Štefan Borkovič, Ing. arch. Šimon Gajdoš, Dagmar Šebeňová, Ing. Matúš Kramár, Štefan Prochovník,

Ospravedlnený: Juraj Sámel

Ďalší prítomní: Henrieta Herdová, Ing. Jaroslav Dubec

Bod č. 4- Kontrola plnenia uznesení

Starosta obce odovzdal slovo kontrolórovi obce, aby informoval poslancov o plnení uznesení.

Obecné zastupiteľstvo Obce Žitavany podľa § 11 ods. 4 zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v z. n. p. p r e r o k o v a l o: kontrolu plnenia uznesení OZ v Žitavanech, k o n š t a t u j e, ž e uznesenia č. uznesenia č. 170/2025, 171/2025,172/2025, 173/2025, 174/2025, 175/2025, 176/2025, 177/2025, 178/2025, 179/2025 – sú splnené, uznesenia č. 43/2023, 76/2024 – plynú

Bod č. 5. - Návrh na odsúhlasenie vybudovania vodovodnej prípojky k objektu ZŠ a MŠ podľa projektovej dokumentácie

Starosta obce predložil dôvodovú správu k danému bodu, kde uviedol, že na základe odporúčania Regionálneho úradu verejného zdravotníctva v Nitre a Okresného úradu v Zlatých Moravciach – úsek štátnej vodnej správy, je nutné vybudovať vodovodnú prípojku k objektu základnej a materskej školy z dôvodu, že voda nespĺňa hygienické normy. Na pracovnom stretnutí starosta informoval poslancov o problematike. Ing. Milan Barabáš – sa zaujímal kedy sa začnú práce. Starosta obce uviedol, že čo najskôr.

Uznesenie č. 182/2025 Obecné zastupiteľstvo Obce Žitavany podľa § 11 ods. 4 zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v z. n. p. p r e r o k o v a l o: návrh na odsúhlasenie vybudovania vodovodnej prípojky k objektu ZŠ a MŠ podľa projektovej dokumentácie; s c h v a ľ u j e: vybudovanie vodovodnej prípojky k objektu ZŠ a MŠ podľa projektovej dokumentácie.

Hlasovanie: Za: 8 Ing. Milan Barabáš, Ján Chren, Štefan Borkovič, Mgr. Anna Absolonová, Ing. arch. Šimon Gajdoš, Ing. Matúš Kramár, Dagmar Šebeňová, Štefan Prochovník

Proti: 0

Zdržal sa: 0

Neprítomný: 1 Juraj Sámel

Bod č. 6. - Návrh o zaradenie obce do územia MAS TRÍBEČSKO pre programové obdobie 2021 – 2027

Starosta obce predložil dôvodovú správu k danému bodu, v ktorej uviedol, že členovia, ktorí toto uznesenie nepredložia, nebudú oprávnení čerpať NFP z PRV SR v novom období 2023 - 2027. Starosta obce ďalej uviedol, že v minulosti sme čerpali NFP z PRV SR, pokiaľ sa nezaradíme do programového obdobia nebudeme môcť čerpať financie s MAS Tríbečsko.

Štefan Borkovič sa zaujímal, aká je výška členského. Starosta obce uviedol, že v tomto čase je to 1,7 €.

Uznesenie č. 183/2025 Obecné zastupiteľstvo Obce Žitavany podľa § 11 ods. 4 zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v z. n. p. p r e r o k o v a l o: návrh o zaradenie obce do územia MAS TRÍBEČSKO pre programové obdobie 2021 – 2027; s c h v a ľ u j e: zaradenie obce do územia MAS TRÍBEČSKO pre programové obdobie 2021 – 2027.

Hlasovanie:

Za: 8 Ing. Milan Barabáš, Ján Chren, Štefan Borkovič, Mgr. Anna Absolonová, Ing. arch. Šimon Gajdoš, Ing. Matúš Kramár, Dagmar Šebeňová, Štefan Prochovník

Proti: 0

Zdržal sa: 0

Neprítomný: 1 Juraj Sámel

Bod č. 9– Interpelácie poslancov

Štefan Borkovič sa pýtal na predaj pozemkov, o ktoré žiadal JUDr. Cimmermann. Starosta obce uviedol, že JUDr. Cimmermann bude pozvaný na budúce zasadnutie stavebnej komisie, kde odprezentuje svoj zámer.

Ing. Jaroslav Dubec upozornil, že na konci obce smerom na Topoľčianky, nie je tabuľa označenia obce. Ďalej upozornil, že z ulice Lužnej nie je viditeľná odbočka na Šafárikovú. Je tam tma a chýba tam označovacia tabuľa.

Ján Chren opätovne upozornil na drevenú latrínu na Opatoveckom cintoríne, ktorá je v dezolátnom stave, je nutné ju odstrániť. Ďalej uviedol, že pod Opatoveckým cintorínom je vyschnutá lipa, ktorá ohrozuje premávku.

Bod č. 10. – Vystúpenie občanov

Miroslav Kováč vyzval starostu a poslancov, aby na základe VZN obce skontrolovali dedinu a vyzvali občanov, ktorí majú na obecnom priestranstve piesok, drevo, nepojazdné autá atď. vyháňať od občanov dodržiavanie VZN obce.

Roman Chren – sa informoval či nebude umiestnené zrkadlo na ulice Lužná a Šimkova.

Starosta obce uviedol, že má vyjadrenie z dopravného inšpektorátu, že zrkadlo nebude namontované na predmetnú odbočku. Roman Chren sa ďalej zaujímal, či sa úradná tabuľa, ktorá bola odstránená z dôvodu rekonštrukcie parkoviska pred COOP Jednotou vráti späť. Starosta obce uviedol, že bude umiestnená inam.

Bod č. 11. – Informácia starostu obce Starosta obce informoval prítomných o: - dôvode zrušenia navrhovaného bodu rokovania

- Návrh Rozpočtu obce na rok 2026

- odovzdaní staveniska

- Parkovisko pred potravinami Jednota, práce by mali trvať cca 5-8 týždňov

- vypilovaní suchých tují v obci

- zbere konárov, ktorý bude prebiehať od 01.10.2025

- najbližšej kultúrnej akcii „Úcta k starším“ dňa 12.10.2025

- výmene zastávok na Topoľčianskej ulici

- oprave osvetlenia (výmena žiaroviek)

Zápisnica č. 22/2025 z dvadsiateho druhého zasadnutia Obecného zastupiteľstva v Žitavanech konaného dňa 04. 11. 2025

Prítomní: starosta obce: Pavel Chren

Poslanci: Ing. Milan Barabáš, Ján Chren, Mgr. Anna Absolonová, Štefan Borkovič, Dagmar Šebeňová, Ing. Matúš Kramár, Štefan Prochovník, Juraj Sámel

Ospravedlnený: Ing. arch. Šimon Gajdoš

Ďalší prítomní: Henrieta Herdová, Ing. Jaroslav Dubec

Bod č. 4 – Návrh na schválenie dotácií z rozpočtu obce Žitavany pre rok 2026 Starosta obce predložil dôvodovú správu k uvedenému bodu. Ing. Milan Barabáš uviedol, že na zasadnutí finančnej komisie prehodnotili položky, ktoré boli aj zapracované do rozpočtu obce, niektoré upravili a odporúčajú takto upravený rozpočet schváliť.

Uznesenie č. 188/2025 Obecné zastupiteľstvo Obce Žitavany podľa § 11 ods. 4 zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v z. n. p. p r e r o k o v a l o: žiadosti o poskytnutie dotácií z rozpočtu obce Žitavany v zmysle VZN č. 3/2024 pre rok 2026, s c h v a ľ u j e: poskytnutie dotácií z rozpočtu obce Žitavany v zmysle VZN č. 3/2024 pre rok 2026 po splnení podmienok nasledovne: 1. Športový klub 18.000 Eur

2. OZ Benát – Nezábudky 350.00 Eur

3. OZ Benát - Súťaže, tréningy mužov, dorastencov a žiakov v stolnom tenise - 3.550.00 Eur

4. OZ Benát - Záhradnícky, ovocinársky a vinohradnícky rok 2025 – 500.00 Eur

5. OZ Benát - Jánske hry 350.00 Eur

6. OZ Benát - FS Požitavan 100.00 Eur

7. OZ Benát - FS mladých 500.00 Eur

8. OZ Benát - Aktivity pre starších občanov 650.00 Eur

9. OZ Benát - Zbor Jána Pavla I. 500.00 Eur

SPOLU 24.500.00 Eur

Hlasovanie:

Za: 8 Ing. Milan Barabáš, Ján Chren, Štefan Borkovič, Mgr. Anna Absolonová, Ing. Matúš Kramár, Dagmar Šebeňová, Štefan Prochovník, Juraj Sámel

Proti: 0

Zdržal sa: 0

Neprítomný: 1 Ing. arch. Šimon Gajdoš

Bod č. 5 – Návrh na schválenie „Rozpočtu obce Žitavany na roky 2026, 2027, 2028“ a stanovisko hlavného kontrolóra k návrhu rozpočtu obce Žitavany na rok 2026 Starosta obce predložil dôvodovú správu, v ktorej uviedol že, na základe Rozhodnutia Národnej rady Slovenskej republiky musí byť rozpočet obce schválený do 25.11.2025. V zmysle zákona č. 493/2011 o rozpočtovej zodpovednosti, čl. 9 subjekty verejnej správy sú povinné zostavovať svoj rozpočet najmenej na tri rozpočtové roky, pričom súčasťou návrhu rozpočtu je aj schválený rozpočet na bežný rozpočtový rok, údaje o očakávanej skutočnosti bežného rozpočtového roka a údaje o skutočnom plnení rozpočtu za predchádzajúce dva rozpočtové roky. Príjmy a výdavky rozpočtov na roky 2027 a 2028 sú len orientačné. Rozpočet na rok 2026 sa schvaľuje a na roky 2027 a 2028 sa berie na vedomie bežné príjmy. Daňové príjmy sú rozpočtované podľa zverejneného návrhu vo výške 736 927,00 Eur, nedaňové príjmy vo výške 263.824,00- Eur. Granty a transfery sú rozpočtované zatiaľ vo výške 610 000,00 Eur, čo je predpokladaný transfer pre základnú školu – normatívne finančné prostriedky a 130 000,00 Eur čo je predpokladaný transfer pre materskú školu – normatívne finančné prostriedky. Celkové bežné príjmy budú rozpočtované v sume 1.740 751,00 Eur. Kapitálové príjmy a príjmové finančné operácie 250 000,00 Eur. Celkové rozpočtové príjmy vrátane finančných operácií sú 1.990.751,00 Eur. Bežné výdavky na rok 2026 sú rozpočtované vo výške 1.535.381,00 Eur. Väčšina položiek je rozpočtovaná podľa skutočnej výšky roku predchádzajúceho, úroky z úverov podľa predikcie splátok. Kapitálové výdavky sú rozpočtované v zverejnenom rozpočte výške 389 229,00 Eur. Investície je možné financovať z prostriedkov rezervného fondu, na účte je ku dnešnému dňu čiastka 441 466,50 Eur. Výdavkové finančné operácie vo výške 66.141,00 Eur zahŕňajú úverové splátky. Celkové rozpočtové výdavky vrátane finančných operácií sú 1.990.751,00 Eur a rozpočet je vyrovnaný. Schodok kapitálového rozpočtu a finančných operácií je krytý prebytkom bežného rozpočtu. Návrhom rozpočtu obce na rok 2026 sa podrobne zaoberala finančná komisia pri obecnom zastupiteľstve na svojom zasadnutí dňa 11.09.2025, kde bol návrh rozpočtu poopravený a doplnený podľa požiadaviek členov komisie. Návrh rozpočtu bol zverejnený a predložený na pripomienkovanie všetkým poslancom obecného zastupiteľstva a na verejné pripomienkovanie v termíne od 17.10.2025 a v rámci pripomienkovania návrhu rozpočtu nebola doručená žiadna pripomienka. Ing. Jaroslav Dubec predložil stanovisko k návrhu rozpočtu obce Žitavany na

rok 2026, kde uviedol, že rozpočet po zákonnej stránke spĺňa všetky náležitosti, je sumárne vyrovnaný a odporúča poslancom obecného zastupiteľstva prijať ho bez výhrad.

Uznesenie č. 189/2025 Obecné zastupiteľstvo Obce Žitavany podľa § 11 ods. 4 zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v z. n. p. s c h v a ľ u j e: rozpočet Obce Žitavany na rok 2026; b e r i e n a v e d o m i e: a) návrh rozpočtu obce Žitavany na roky 2027 a 2028; b) stanovisko hlavného kontrolóra Obce Žitavany k návrhu rozpočtu Obce Žitavany na rok 2026

Hlasovanie:

Za: 8 Ing. Milan Barabáš, Ján Chren, Štefan Borkovič, Mgr. Anna Absolonová, Ing. Matúš Kramár, Dagmar Šebeňová, Štefan Prochovník, Juraj Sámel

Proti: 0

Zdržal sa: 0

Neprítomný: 1 Ing. arch. Šimon Gajdoš

Bod č. 6. - Návrh na zrušenie uznesenia č. 114/2024-OZ Starosta obce uviedol, že sa jedná o ten istý projekt - multifunkčné ihrisko, len je nižšia spoluúčasť na financovaní. Ing. Milan Barabáš sa zaujímal, či vieme predbežný termín realizácie.

Starosta obce uviedol, že približne marec, apríl budúceho roka. Uznesenie č. 190/2025 Obecné zastupiteľstvo Obce Žitavany podľa § 11 ods. 4 zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v z. n. p. r u š í: uznesenie č. 114/2024 zo 14. zasadnutia OZ v Žitavonoch, konaného dňa 17.10.2024 - Návrh na schválenie predloženia žiadosti o poskytnutie príspevku v rámci programu „Výstavby, rekonštrukcia a modernizácia športovej infraštruktúry v obciach do 3000 obyvateľov.“

Hlasovanie:

Za: 8 Ing. Milan Barabáš, Ján Chren, Štefan Borkovič, Mgr. Anna Absolonová, Ing. Matúš Kramár, Dagmar Šebeňová, Štefan Prochovník, Juraj Sámel

Proti: 0

Zdržal sa: 0

Neprítomný: 1 Ing. arch. Šimon Gajdoš

Bod č. 7. - Návrh na schválenie spolufinancovania projektu v rámci programu „Výstavba, rekonštrukcia a modernizácia športovej infraštruktúry v obciach do 3000 obyvateľov“ (multifunkčné ihrisko)

Starosta obce predložil dôvodovú správu k danému bodu, jedná sa o zmenu v spolufinancovaní z 20% na 15%.

Uznesenie č. 191/2025 Obecné zastupiteľstvo Obce Žitavany podľa § 11 ods. 4 zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v z. n. p. p r e r o k o v a l o:

1. Predloženie žiadosti o poskytnutie príspevku v rámci programu „Výstavba, rekonštrukcia a modernizácia športovej infraštruktúry v obciach do 3000 obyvateľov na základe výzvy č. 2025/001 Fondu na podporu športu na projekt s názvom - Multifunkčné ihrisko, Žitavany

2. Zabezpečenie realizácie projektu v súlade s podmienkami poskytnutia finančných prostriedkov z Fondu na podporu športu

3. Zabezpečenie finančných prostriedkov na spolufinancovanie realizovaného projektu vo výške 15% z celkovej sumy 142.799,76 Eur oprávnených výdavkov projektu, t.j. 21.419,96 Eur

4. Zabezpečenie financovania neoprávnených výdavkov projektu z rozpočtu obce Žitavany. s c h v a ľ u j e:

1. Predloženie žiadosti o poskytnutie príspevku v rámci programu „Výstavba, rekonštrukcia a modernizácia športovej infraštruktúry v obciach do 3000 obyvateľov na základe výzvy č. 2025/001 Fondu na podporu športu na projekt s názvom - Multifunkčné ihrisko, Žitavany

2. Zabezpečenie realizácie projektu v súlade s podmienkami poskytnutia finančných prostriedkov z Fondu na podporu športu

3. Zabezpečenie finančných prostriedkov na spolufinancovanie realizovaného projektu vo výške 15% z celkovej sumy 142.799,76 Eur oprávnených výdavkov projektu, t.j. 21.419,96 Eur z rezervného fondu

4. Zabezpečenie financovania neoprávnených výdavkov projektu z rozpočtu obce Žitavany

Hlasovanie:

Za: 8 Ing. Milan Barabáš, Ján Chren, Štefan Borkovič, Mgr. Anna Absolonová, Ing. Matúš Kramár, Dagmar Šebeňová, Štefan Prochovník, Juraj Sámel

Proti: 0

Zdržal sa: 0

Neprítomný: 1 Ing. arch. Šimon Gajdoš

Bod č. 8. - Návrh na schválenie spolufinancovania projektu v zmysle § 4 ods.1 písm. l) zákona č. 587/2004 Z. z. o Environmentálnom fonde a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov v súlade so Špecifikáciou činnosti podpory formou dotácie na rok 2025 - (športová hala)

Starosta obce v dôvodovej správe uviedol, že sa jedná o zníženie energetickej náročnosti budovy obecnej športovej haly vo výške: 277 947,66 Eur a spolufinancovania oprávnených nákladov vo výške najmenej 5% - 13 897,66 Eur. V tom je zahrnuté zateplenie budovy a strechy, výmena okien, fotovoltaika. V projekte sa ešte ráta z neoprávnenými nákladmi ako sú rolety a elektroinštalácia. Juraj Sámel uviedol, že pri takejto spoluúčasti nie je čo riešiť, jedná sa o priestory, ktoré reprezentujú pri rôznych akciách. Ing. Milan Barabáš tiež uviedol, že sa treba zapojiť do projektu.

Uznesenie č. 192/2025 Obecné zastupiteľstvo Obce Žitavany podľa § 11 ods. 4 zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v z. n. p. p r e r o k o v a l o: návrh na schválenie realizácie kapitálovej investície, ktorá bude financovaná z poskytnutej Dotácie v rámci „Špecifikácie činností podpory formou dotácie na rok 2025 OBLASŤ: ZVYŠOVANIE ENERGETICKEJ ÚČINNOSTI EXISTUJÚCICH VEREJNÝCH BUDOV (L), ČINNOSŤ L1: ZVYŠOVANIE ENERGETICKEJ ÚČINNOSTI EXISTUJÚCICH VEREJNÝCH BUDOV“; zverejnenej v súlade so zákonom č. 587/2004 Z. z. o Environmentálnom fonde a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov na Projekt: Zníženie energetickej náročnosti budovy obecnej športovej haly vo výške: 277 947,66 Eur spolufinancovania oprávnených nákladov vo výške najmenej 5% - 13897,66 Eur s c h v a ľ u j e: realizáciu kapitálovej investície, ktorá bude financovaná z poskytnutej Dotácie v rámci „Špecifikácie činností podpory formou dotácie na rok 2025 OBLASŤ: ZVYŠOVANIE ENERGETICKEJ ÚČINNOSTI EXISTUJÚCICH VEREJNÝCH BUDOV“; zverejnenej v súlade so zákonom č. 587/2004 Z. z. o Environmentálnom fonde a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov na Projekt: Zníženie energetickej náročnosti budovy obecnej športovej haly vo výške: 277 947,66 Eur spolufinancovania oprávnených nákladov vo výške najmenej 5% - 13897,66 Eur z rezervného fondu.

Hlasovanie:

Za: 8 Ing. Milan Barabáš, Ján Chren, Štefan Borkovič, Mgr. Anna Absolonová, Ing. Matúš Kramár, Dagmar Šebeňová, Štefan Prochovník, Juraj Sámel

Proti: 0

Zdržal sa: 0

Neprítomný: 1 Ing. arch. Šimon Gajdoš

Bod č. 9. - Návrh na schválenie nájomnej zmluvy Starosta obce uviedol, že sa uvoľnil byt na Kňazickej ulici. Po prehodnotení žiadostí žiadateľov o nájomné byty odporúča prideliť 2 izbový byt žiadateľovi Marekovi Kulovskému, ktorý je prvý v poradí podaných žiadostí.

Uznesenie č. 192/2025 Obecné zastupiteľstvo Obce Žitavany podľa § 11 ods. 4 zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v z. n. p. p r e r o k o v a l o: návrh na schválenie nájomnej zmluvy v 9 bytovom dome na Kňazickej ulici s c h v a ľ u j e: uzavretie nájomnej zmluvy na byt č. 8 v 9 bytovom dome na Kňazickej ul. č. 865/88v Žitavonoch s nájomcom Marekom Kulovským od 10.11.2025.

Hlasovanie:

Za: 8 Ing. Milan Barabáš, Ján Chren, Štefan Borkovič, Mgr. Anna Absolonová, Ing. Matúš Kramár, Dagmar Šebeňová, Štefan Prochovník, Juraj Sámel

Proti: 0

Zdržal sa: 0

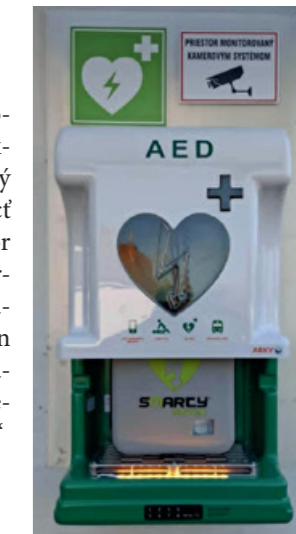
Neprítomný: 1 Ing. arch. Šimon Gajdoš

HARMONOGRAM VÝVOZU ODPADU			
20.1.2026	Utorok	OÚ Žitavany	PLAST
17.2.2026	Utorok	OÚ Žitavany	PLAST
17.3.2026	Utorok	OÚ Žitavany	PLAST
21.4.2026	Utorok	OÚ Žitavany	PLAST
19.5.2026	Utorok	OÚ Žitavany	PLAST
16.6.2026	Utorok	OÚ Žitavany	PLAST
21.7.2026	Utorok	OÚ Žitavany	PLAST
18.8.2026	Utorok	OÚ Žitavany	PLAST
15.9.2026	Utorok	OÚ Žitavany	PLAST
20.10.2026	Utorok	OÚ Žitavany	PLAST
17.11.2026	Utorok	OÚ Žitavany	PLAST
15.12.2026	Utorok	OÚ Žitavany	PLAST
19.1.2027	Utorok	OÚ Žitavany	PLAST
16.2.2027	Utorok	OÚ Žitavany	PLAST
16.3.2027	Utorok	OÚ Žitavany	PLAST

13.1.2026	Utorok	OÚ Žitavany	PAPIER
10.2.2026	Utorok	OÚ Žitavany	PAPIER
10.3.2026	Utorok	OÚ Žitavany	PAPIER
14.4.2026	Utorok	OÚ Žitavany	PAPIER
12.5.2026	Utorok	OÚ Žitavany	PAPIER
9.6.2026	Utorok	OÚ Žitavany	PAPIER
14.7.2026	Utorok	OÚ Žitavany	PAPIER
11.8.2026	Utorok	OÚ Žitavany	PAPIER
8.9.2026	Utorok	OÚ Žitavany	PAPIER
13.10.2026	Utorok	OÚ Žitavany	PAPIER
10.11.2026	Utorok	OÚ Žitavany	PAPIER
8.12.2026	Utorok	OÚ Žitavany	PAPIER
12.1.2027	Utorok	OÚ Žitavany	PAPIER
9.2.2027	Utorok	OÚ Žitavany	PAPIER
9.3.2027	Utorok	OÚ Žitavany	PAPIER

Defibrilátor

Už aj v našej obci máme k dispozícii moderný automatický externý defibrilátor (AED), ktorý môže v kriticknej situácii pomôcť zachrániť ľudský život. Defibrilátor je umiestnený na budove Kultúrno-spoločenského zariadenia v našej obci a je k dispozícii 24 hodín denne. Vďaka za kúpu tohto zariadenia patrí pánovi Jozefovi Chrenovi – Tomaja-okna, „Ďakujeme.“

31. odber krvi

V športovej hale v Žitavonoch, keď bol 13 október, mobilná jednotka NTS z Nitra a MS SČK zorganizovali spoločný odber. Zásluhou darcov krvi je na svete viac lásky a obety, 34 dobrých ľudí sa podelilo o dar veľkej hodnoty. Veľa z nich dosiahlo Jánskeho plakety, či je to strieborná, zlatá, aj deťom s personálom materskej školy sa humanitná činnosť ráta. Lúčili sa so slovami: „Rodičom povieme, aby krv dávali, kým mi vyrastíme.“ Výbor MS SČK pripravil pohostenie s tým, že 27.04.2026 a 05.10.2026 sa tu stretne.

Ďakujeme výbor MS SČK

Požehnané Vianočné sviatky, veľa pokoja a lásky a šťastný nový rok Vám praje SČK Miestny spolok.

Pozývame Vás na Zhromaždenie členov MS SČK, ktoré sa bude konať 16.02.2026 o 15 hodine v KSZ v Žitavonoch.

Tešíme sa na Vás

Výstava ovocia, zeleniny a kvetov

Jubilejnú, už štyridsiatu výstavu ovocia, zeleniny a kvetov, zorganizovali žitavianski záhradkári v dňoch 27. – 28. septembra 2025. Nebolo to jediné okrúhle výročie: v tomto roku si celá obec pripomína 950. výročie prvej písomnej zmienky, na jar sme oslávili 60 rokov od založenia našej organizácie a nakoniec, pred 20-timi rokmi bola vysvätená znovu postavená kaplnka sv. Urbana vo viniciach.

Tento rok sa na výstave prezentovalo 31 vystavovateľov vrátane pestovateľov z okolitých obcí (Topoľčianky, Zlaté Moravce, Machulince). Uvádzame, že počet prinesených vzoriek bol 139, treba však povedať, že bohaté kolekcie zaváranín, medov, čili nátierok, vencov boli zarátané len ako jedna vzorka. Nechýbali exponáty bonsajov (Ing. Juraj Džunda), kolekcia drobných a exotických rastlín (Štefan Kordoš) ani ukážka okrasných rastlín (Ing. Ivan Rubaninský).

Odborná komisia pracovala v rovnakom zložení ako v uplynulých rokoch, jej členmi boli Ing. Ivan Rubaninský, Bc. Marián Belovič a PaedDr. Gabriela Ďuriačová. Komisia vyhodnotila vystavené vzorky a určila víťazov v jednotlivých kategóriách.

V kategórii Jablko sa stal víťazom Juraj Sámel s odrodou Litva Šampion, po ňom nasledovali Peter Šabo (Florina) a Helena Žiak (Golden Delicious).

Z pestovateľov hrušiek sa najlepšie umiestnil Jozef Kluka (odroda Pastornica) nasledovaný Karolom Kováčom (Dicolor) a Ing. Karolom Cibrom (Lucasova).

V kategórii Kolekcia ovocia si odniesli ocenenia Štefan Kordoš, za ním Karol Kováč a Ing. Karol Cibira.

V kategórii Kolekcia zeleniny bola najúspešnejšia Helena Žiaková, na ďalších miestach boli Štefánia Orolínová a Božena Luáčová.

Zaujímavosťou tohtoročnej výstavy bola pripravená ochutnávka produktov Mgr. Daniely Štucikovej. Návštevníci tak mali možnosť okoštovať viaceré ostro-sladké pochutiny a čili nátierky.

Z detských prác tento rok hodnotiteľov – žiakov ZŠ najviac zaujali výtvary Emy Soltysovej (3.A), Tomáša Chrena (2.A) a Kláry Furdovej, tiež z 3.A triedy. Za malbu získali najviac bodov Liana Žiaková zo 7.A triedy, Matej Borkovič z 8.A a Luboš Furda (5.A).

V nedeľu sa konala svätá omša s úmyslom poďakovania za úrodu. Kostol bol na túto príležitosť vyzdobený nielen ovocím, zeleninou, kvetmi a inými exponátmi. Tak ako inokedy, aj teraz pútať zaslúženú pozornosť obrázky, ktoré vytvorila rodáčka Katarína Gálíková z Machuliniec sypacou technikou. Tento rok spracovala motív prác na dedine: stáčanie hroznového muštu, koštovka vína a pečenie chleba.

Po sv. omši sa mohli nedeľní návštevníci výstavy tešiť aj na malú pozornosť – pohostenie pohárom vína a pagáčmi.

A deťom, ale aj mnohým dospelým, priniesla radosť aj výhra v bohatej tombole.

Na záver už zostáva len poďakovať všetkým vystavovateľom za prinesené exponáty, ženám za výzdobu kostola a každému, kto príprave výstavy venoval svoj čas a úsilie.

Za výbor ZO SZZ Žitavany

Ing. Jozef Cibira

(fotografie: JS a JC)

Spoločné chvíle našich dôchodcov

Ani počas jesenných dní naši dôchodcovia nezaháľali a ako dobrá partia si spoločné chvíle užívali na rôznych podujatiach. Krásny slnečný deň strávili na Slivkovej paráde v Španej Doline, kde mali možnosť vidieť aj ochutnať množstvo špecialít vyrobených zo sliviek. Nechýbalo ani tradičné spoločné kúpanie vo Vyhniach. V októbri sa stretli na podujatí Október - mesiac úcty k starším. November patril oslavám jubilantov, ktoré členovia Jednoty dôchodcov prežili v príjemnej atmosfére. Spoločne posedeli, porozprávali sa a nechýbala ani dobrá hudba a tanec.

Spoločný pochod na Veľký Inovec

Dňa 15.11.2025 sa konal tradičný turistický pochod na Veľký Inovec, tentoraz však v netradičnom poňatí. Novinkou tohtoročného pochodu bolo to, že ho účastníci absolvovali priamo z našej obce a späť sa vrátili tou istou cestou. Za výkon boli odmenení občerstvením, ktoré ich čakalo v Kultúrno-spoločenskom zariadení. Pri chutnom guláši si oddýchli a zaspomínali na krásne prežitý deň.

Vianočné trhy

Tradičiou sa stali - a dúfame, že aj zostanú - naše Vianočné trhy. Tento rok sa konali 22.11.2025 a návštevníci na nich mali možnosť vidieť množstvo výrobkov domácich trhovníkov. Ani tento rok nebola núdza o návštevníkov, ktorí si prišli nakúpiť vianočné pečivo, drobné darčeky alebo dobroty od včelára a mäsiara. Bolo z čoho vyberať! Samozrejme nechýbal ani punč, ktorý výborne zahrial v chladnom počasí a dotvoril príjemnú predvianočnú atmosféru.

Posvätenie adventného venca

V nedeľu 30.11.2025 sa v našej obci slávnostne začalo adventné obdobie posvätením adventného venca. Pri spoločnom stretnutí pán farár požehnal veniec, symbol pokoja, nádeje a očakávania Vianoc. Po požehnaní bola zapálená prvá adventná sviečka, ktorá predstavuje nádej. Jej teplé svetlo nám pripomenulo význam tohto predvianočného času – spomaliť, stíšiť sa a pripraviť svoje srdcia na príchod Vianoc.

Mikuláš

Tento rok k nám zavítal so svojimi pomocníkmi na krásnom koči. Prešiel sa dedinou a navštívil všetky dobré deti - a nebolo ich málo. Mikuláš si vypočul riekanky, piesne a básničky a detúrencom rozdával balíčky plné sladkých prekvapení. Po milom stretnutí sa ľudia zhromaždili pri vianočnom stromčeku, ktorý spoločne zapálili. Jeho rozžiarené svetlá symbolicky otvorili čas radosti a pokoja.

Dagmar Šebeňová

Čo nové v Iskre

Spýtali sme sa manažéra nášho futbalového klubu Iskra Žitavany, ktorý takto zbilancoval uplynulé obdobie. V prvom polroku naše mužstvá dosiahli výborné výsledky. Žiaci U15 vyhrali štvrtú ligu a naše „A“ mužstvo sa po viac ako dvadsiatich rokoch prebojovalo do šiestej ligy. V druhom polroku náš klub utrpel značnú ujmu odchodom viacerých hráčov z „A“ mužstva, ako aj z mládežníckych kategórií. Teraz čaká hráčov, ale aj našich fanúšikov dlhá zimná prestávka, po ktorej sa v januári stretne na výročnej členskej schôdzi klubu. Na nej budeme riešiť aj zložité existenčné otázky. V súčasnej dobe, pri nedostatku finančných prostriedkov na činnosť klubu, je potrebné prehodnotiť jeho fungovanie, keďže nie je možné bez podpory sponzorov a samosprávy ďalej pokračovať v plnom rozsahu. Mali by sme si udržať klub, ktorý robí dobré meno našej obci a zároveň podporuje voľnočasové využitie našej mládeže.

Milan Kabát

Jeseň v materskej škole.

Deti nie sú veci, ktoré treba vytvarovať, ale ľudia, ktorých treba rozvinúť.

Jess Lair.

Táto myšlienka je inšpiráciou aj pre náš kolektív v materskej škole. Rozvíjame u detí rozumovú, emočnú a telesnú stránku pestrými aktivitami po celý rok. Začiatky nového školského roka v septembri boli ťažké najmä v triede menších detí. Týždeň, dva a plač tých najmenších utíchol. Nastalo nám krásne obdobie tvorivosti a objavovania. Niektoré aktivity opakujeme, no vždy sú s inými deťmi, pretože deti nové pribúdajú, rastú a odídu nám do školy.

Pripomenuli sme si Deň mlieka, ktoré je významnou zložkou zdravej výživy a deti poznajú jeho pôvod a výrobky z neho. Pripravili sme deťmi mliečny dezert, ktorý chutil všetkým. V októbri sme pozvali starých rodičov na posedenie pri príležitosti mesiaca úcty k starším. Pestrý program básní, piesní a tanca bol poďakovaním za ich starostlivosť a lásku. Koláče od starých mám boli úžasným spretrením posedenia. 4.novembra sme oslávili Deň materských škôl. Deti usilovne maľovali, vytvorili veľký plagát našej škôlky, zabavili sa pri hudbe a pohostili ovocím. O pár dní nám divadlo Lienka predviedlo úžasné predstavenie s názvom „Neúctivý princ“. Predškôláci sa zúčastnili výstavy retro hračiek v základnej škole a na besede sa dozvedeli, aké hračky mali kedysi ich starí rodičia.

Znova sme sa zapojili do projektu „Bubnovačka“. Hlasným bubnovaním sa vyjadruje dôležitosť ochrany detí pred možným násilím.

Koncom novembra sme si urobili výlet autobusom do Tekovských Nemiec. Navštívili sme gazdovský dvor a pozreli si výstavu „Hračky v minulosti“.

V decembri tradične prišiel do škôlky Mikuláš. Deti ho potešili programom a on ich potešil sladkými balíčkami.

Na otázku: „Kto má rád Vianoce?“ Snáď naozaj všetci dáme súhlas. V týchto chvíľach sa už chystáme na vianočnú besiedku, zdobenie ozdôb a medovníkov.

Zaželajme si do ďalšieho roku len tolko: Buďme láskaví k deťom, k sebe, buďme šťastní, zdraví a hľadajme potešenie v každom úsmeve Vašich detí.

Iveta Dávidová

Medziludské vzťahy sú vážna vec, keď panuje dôvera, láska, nádej a česť.

S vďačnosťou píšem tieto riadky tým, ktorí prišli ku mne z lásky. Deti, kolegyně pod vedením pani riaditeľky ku dňu Úcty k starším blahoželali všetky. S úsmevom na tvári, v rukách kytička, ozývala sa pre mňa pesnička. Znovu som si uvedomovala akú krásnu celoživotnú prácu som mala. Tieto deti sa v živote nestratia, keď ich vedú na takéto stretnutia. Spoločné milé predpoludnie na dvore pokračovalo doma v družnom rozhovore. Najkrajšie bolo nevinných detí vyznanie: „Ďakujeme Vám za pozvanie.“ Keby sa čas dal vrátiť, znovu učiteľkou v škôlke by som chcela byť.

Anna Valková

Nový školský rok, nové začiatky...

Začiatok školského roka priniesol do našej školy významné novinky a nové výzvy. Po letných prázdninách sa triedy opäť zaplnili žiakmi, ktorí sa s elánom pustili do objavovania sveta vedomostí. Tento rok je pre školu výnimočný aj tým, že do funkcie nastúpila nová pani riaditeľka, ktorá prináša nové nápady, energiu a víziu moderného a priateľského prostredia pre žiakov, pedagógov aj rodičov.

Už počas troch školských mesiacov sa v škole rozbehlo množstvo aktivít, ktoré prispeli k vytváraniu pozitívnej atmosféry, rozvoju talentu a upevňovaniu školského kolektívu. V nasledujúcich riadkoch vám prinášame prehľad najzaujímavejších udalostí, ktoré oživil prvý mesiac školského roka a ukázali, že škola je miestom, kde sa nielen vzdeláva, ale aj budujú hodnoty a priateľstvá.

September sme otvorili zbierkou Biela pastelka, ktorou žiaci podporili nevidiacich a slabozrakých. Svoju kreativitu a originalnosť žiaci ukázali pri Jesennom šantení s tekvičkami a na Výstave ovocia, zeleniny, rastlín a detských výtvarných prác. Každoročne má veľký úspech Zber papiera. Lavice žiaci vymenili za návštevu divadla absolvovaním divadelného predstavenia Povala.

Október priniesol množstvo aktivít. Čitateľskú gramotnosť, jazykové zručnosti žiaci ukázali na akciách: Brána jazykov otvorená a Európsky deň jazykov. Starší žiaci sa pridali k modlitebnej iniciatívy Milión detí sa modlí ruženec. Pohyb je veľmi dôležitý, preto sa celá škola zapojila do programu Európsky deň športu. Žiaci 6., 8. a 9. ročníka sa zúčastnili interaktívnej výstavy Rozum v hrsti, ktorej cieľom boli aktivity zamerané na logické myslenie. Svoje technické zručnosti ukázali T. Valko a L. Ličko, ktorí postúpili do OK Technickej olympiády. V OK Technickej olympiáde sa L. Ličkovi vo svojej kategórii B podarilo vybojovať 1. miesto a tým

postúpil do krajského kola. Vedomosti zo slovenského jazyka a svoje zručnosti pri tvorbe a prednese prejavov si overili žiaci v Olympiáde zo slovenského jazyka. Do OK postúpila V. Chrenová, ktorá sa stala riešiteľkou olympiády. Tvoriví prvostupňári trávili popoludnie v škole a vytvorili krásne mikulášske šarkany v tradičnej školskej akcii Šarkaniáda. Mesiac október sme zavŕšili besedou so starými rodičmi. Beseda bola spojená s retro výstavou.

November sa niesol v športovom duchu a víťazstiev. V MO stolnom tenise si L. Kellnerová, S. Chválová, N. Tonková a T. Ková-

MO v basketbale

Jesenné šantenie s tekvičkami

MO v stolnom tenise - dievčatá

Beseda so starými rodičmi

čová vybojovali 1. miesto. Deviatci si z MO v basketbale priniesli pohár s 2. miestom. (L. Minár, E. Čuchta, A. Siklienka, J. Lukačovič, D. Rajtar, S. Herda, I. Chlup). Bronzová priečka v MO bedmintonu patrí L. Minárovi, E. Čuchtovi a A. Siklienkovi. Žiakom 7. a 9. ročníka sa podarilo obstáť v konkurencii v MO vo florbale a získať 2. miesto. Starší žiaci zažili rovesnícke vzdelávanie pripravené žiakmi z Gymnázia J. Kráľa. Témou boli informácie o Európskej únii. Úspešnými riešiteľmi Olympiády z anglického jazyka boli T. H. Dudinský (kategória A) a F. Gašparík (kategória B). Obaja postupujú do okresného kola. Predvianočné obdobie si žiaci mohli vychutnať návštevou obecných vianočných trhov, do ktorých sa Šimkáci aktívne zapojili výrobou vlastných ozdôb. Preto, aby sa žiaci v škole cítili bezpečne pedagógovia zorganizovali pre žiakov výchovno-divadelné predstavenie Nedaj sa! ...hovor o tom. Predstavenie bolo zamerané na problémy dnešnej mládeže – šikanovanie. Druhou akciou zameranou na bezpečie na sociálnych sieťach a to, ako nás ovplyvňuje AI a čo priniesie jej používanie bola prednáška Generácia Z(rkadiel). Veríme, že nadšenie a energia, ktorú žiaci počas prvých mesiacov školského roka prejavili, ich bude sprevádzať aj naďalej. Tešíme sa na ďalšie spoločné zážitky, súťaže a aktivity.

Mgr. Eva Jenisová

Úspech našich mladých rodákov

Svedectvo o tom, že aj medzi nami máme úspešných a talentovaných mladých ľudí vám priniesú tieto riadky :

Úspešná jeseň Folklórneho súboru Tribeč Folklórny súbor Tribeč už v Žitavanoch veľmi dobre poznáte, keďže viacerí členovia pochádzajú práve zo Žitavian.

Vznikli sme pred siedmimi rokmi v Zlatých Moravciach, z nadšenia pre kultúru a autentický prejav. Venujeme sa zachovávaniu a rozvíjaniu tradičných tancov a odievania, najmä z oblasti Horného Požitavia. V súčasnosti u nás pôsobí do 25 členov v tanečnej a hudobnej zložke, a každý, kto by sa k nám chcel pridať, je srdečne vítaný. Organizačne nás zastrešuje Barbora Dubajová, tanečnú zložku vedie Katarína Patúcová a hudobnú Jakub Cibira.

Tohoročná jeseň bola pre nás, členov Folklórneho súboru Tribeč, naozaj úrodná. Zapojili sme sa do dvoch postupových súťaží a priniesli sme si krásne ocenenia. Súťaže zastrešujú Národné osvetové centrum, Krajské osvetové strediská a Regionálne osvetové strediská. Jednou zo súťaží bola celoštátna postupová súťaž a prehliadka hudobného folklóru dospelých s názvom Vidiečanova Habovka. Súťaž je vrcholným podujatím svojho druhu na Slovensku. Interpreti môžu súťažiť v štyroch kategóriách: ľudové hudby, spevácke skupiny, sólisti speváci a spevácke duá, sólisti instrumentalisti. Naši členovia súťažili v okresnom kole, ktoré sa konalo 28. septembra 2025 v Nitre, v troch kategóriách: ľudové hudby (získané strieborné pásmo), sólisti speváci – Jakub Cibira (získané strieborné pásmo), spevácke skupiny (získané zlaté pásmo a priamy postup do krajského kola). V krajskom kole, ktoré sa konalo 12. októbra 2025 v Hronských Klačanoch, získali naši chlapi nádherné zlaté pásmo. Druhou súťažou, ktorej sme sa počas jesene zúčastnili, bolo krajské kolo postupovej súťaže a prehliadky choreografií folklórnych kolektívov s názvom Jazykom tanca. Súťaž je určená pre neprofesionálne folklórne kolektívy prezentujúce tradičné hudobné, tanečné, pracovné, obradové i zvykoslovné prejavy z rôznych lokalít Slovenska. Poslaním súťaže je vytvárať priestor na prezentáciu tvorby kolektívov, podporovať ich rozvoj a zvyšovať ich umeleckú úroveň, popularizovať výchovu ľudovým umením a predovšetkým poukazovať na význam tradičnej ľudovej kultúry v kultúrnom dianí a viesť verejnosť k jej poznávaniu. V krajskom kole, ktoré sa konalo 19. októbra 2025 v Šali, sme získali zlaté pásmo s návrhom na postup na celoštátnu kolo a špeciálnu cenu pre

Mária Paveľa za štýlovú hru na gajdách. Porota neskôr rozhodla o našej účasti na celoštátnom kole, z čoho sme mali veľkú radosť! Na celoštátnom kole, ktoré sa konalo v dňoch 21. - 23. novembra 2025 v Banskej Bystrici, sa nám darilo vo viacerých kategóriách. V kategórii A, ktorá je zameraná na choreografie prezentujúce tradičnú formu folklórneho materiálu a tradičné príležitosti, sme získali spomedzi siedmich kolektívov strieborné pásmo. Naša súťažná choreografia nesie názov „Gejduj nán, gejdžo...fašiangy u mlynárov v Jedľových Kostolanoch“, ktorej autorkou je Katarína Babčáková. V kategórii C, ktorá je určená pre komponované scénické a autorské programy, sme získali spomedzi šestnástich kolektívov taktiež úžasné strieborné pásmo. Do tejto kategórie sme sa prihlásili s programom „Cez tie vodné mlyny Žitava preteká“. Na tvorbe programu sa podielali Katarína Patúcová, Jakub Cibira, Katarína Babčáková, Tomáš Havetta a Alfréd Lincke. Sme veľmi radi, že ako členovia súboru môžeme reprezentovať nielen seba, ale celý náš región a šíriť lásku k folklóru a tradíciám aj za hranice nášho okresu. Veríme, že toto je len začiatok našej úspešnej kariéry a že aj vďaka Vašej podpore toho ešte dokážeme veľa. Viac o našej ceste a plánovaných vystúpeniach nájdete na našich sociálnych sieťach.

Barbora Dubajová a Adela Kramárová

Kráľovský kostol Žitavany

Fakty, úvahy, možnosti, precesia

V nedeľu 9. novembra 2025 sa v kultúrno-spoločenskom zariadení konala prednáška nazvaná Kráľovský kostol Žitavany. Prednášateľom bol PhDr. PaedDr. Mgr. Jozef Gajdoš, PhD., tohto času správca farnosti v Rybníku.

Jozef Gajdoš sa vo svojej prezentácii zameril na tri témy: patrocínium kostola, datovanie kostola a umiestnenie kostola. Problematike sa venoval vo svetle solárnotitulárnej a precesnochronometrickej metódy.

Na portáli presbytéria nášho kostola je nápis: Narodenie tvoje prinieslo radosť celému svetu. Myslí sa tým narodenie Panny Márie, pretože tomuto sviatku je kostol zasvätený, čo pripomína aj hlavný obraz v súčasnosti umiestnený nad pravým bočným oltárom. J. Gajdoš sa ale zamyslel nad tým, či sa tento nápis nevzťahuje na narodenie Ježiša. Pozdĺžna os žitavianskeho kostola totiž smeruje na miesto východu slnka na horizonte práve v čase zimného slnovratu, t. j. 25. 12., a nie na miesto, kde Slnko vychádza 8. septembra. Uviedol dva príklady zo Slovenska, kde je kostol orientovaný podľa patrocína: kostol v Trnave (zasvätený sv. Helene, sviatok 15. augusta) a Nové Mesto nad Váhom (Narodenie Panny Márie, 8. september).

Kostol Blahoslavenej Panny v obci Knesec sa spomína už v listine Gejzu I. z roku 1075 s tým, že predtým to bola kráľovská kaplnka. J. Gajdoš nevlúčil, že kaplnku mohla navštevovať aj manželka uhorského kráľa Štefana I. (†1038), a dokonca mohla slúžiť aj kniežatú Svätoplukovi (†894), ktorý je v niektorých dobových písomnostiach označovaný ako rex – kráľ. J. Gajdoš dokonca predpokladá, že ešte predtým (v prvom tisícročí) mohla byť lokalita okolo kostola využívaná ako pohanské obradné pohrebisko a práve preto bola na tomto mieste postavená pôvodná, už kresťanská, kaplnka. Usudzuje tak podľa vykopávok, ktoré na jeseň v roku 1975 uskutočnil poblíž kostola doc. PhDr. Jozef Zábajník, CSc., a pri ktorých sa našlo viacero hrobov viacnásobne použitých na pochovávanie.

Samostatná časť prednášky bola venovaná precesnochronometrickej metóde. Pojmom precesia sa označuje skutočnosť, že os,

okolo ktorej sa otáča Zem, nesmeruje na to isté miesto, ale mení svoj sklon vzhľadom na vesmír aj voči Slnku a opisuje kružnicu. Periodicita opísania celej kružnice je 26 000 rokov a tento jav spôsobuje, že plynutím storočí už slnko nevychádza v tom istom bode na horizonte, ale tento bod sa postupne posúva smerom na juhozápad. To znamená, že o 13 000 rokov už bude slnko vychádzať na miestach, ktoré dnes označujeme ako západ. Zemepisný sever už nebude určovať Polárka, ale hviezda Vega. Aj čas východu slnka bude posunutý o cca 12 hodín na neskôr. Vychádzajúc z tejto skutočnosti vyslovil J. Gajdoš domnienku, že aj chrámy, ak sa po stáročiach opätovne stavali alebo prestavovali, menili mierne svoju orientáciu, aby aktuálne ukazovali na miesto východu slnka. Na potvrdenie tohto názoru si vybral archeologické výskumy kostola sv. Kvirína v Linci (St. Quirinus Kirche, Linz-Kleinmünchen, Rakúsko) zbúraného v roku 1930. Novšia kamenná stavba namiesto pôvodnej drevenej je po 250-tich rokoch pootočená juhozápadným smerom. To je ešte viac zvyraznené pri prístavbe po ďalších 250 rokoch. Ako ďalší príklad zmeny orientácie uviedol prístavby kostola sv. Márie a sv. Marka v Reichenau v Nemecku, kde sú zmeny orientácie novších častí viditeľné na zlomoch múrov. Následne sa J. Gajdoš zamyslel nad tým, či aj zalomenie steny na južnej strane nášho kostola nemôže súvisieť práve s uvedenou hypotézou, že na orientácie prístavieb kostolov vplývala aj precesia.

Na záver J. Gajdoš prezentoval názor na možné umiestnenie stavby pôvodného románskeho kostola v našej obci. K tejto téme povedal ako prvý diskutujúci niekoľko slov aj bádateľ Ing. arch. Martin Bóna, PhD., ktorý sa venuje architektonicko-historickým výskumom hradov a kostolov a ktorý sa na prednáške tiež zúčastnil.

Na konci prednášky niektorí z približne 40-tich zúčastnených poslucháčov položili prednášateľovi k predloženej téme doplňujúce otázky.

Ing. Jozef Cibira
november 2025

Drahá jubilantka Anička!

Dožiť sa 99 rokov 23.11.2025 rána, je to veľký dar od Nášho Pána.

Svätou omšou ste ďakovali za požehnaný vek,
modlitba ku Panne Márii je najlepší liek.

Želáme Vám lásku, šťastie, no najmä zdravia veľa,
tento sviatočný deň s rodinou, veď je nedeľa.

Kus života sme kráčali v pozemskej púti,
v materskej škole, kolegyne a generácie detí.
Striebro vo vlasoch, múdrosť Vášho veku,
vždy bola, aj je, blízka každému človeku.

Boli ste deťom aj nám ako mamička, babička,
veď poznali, starali ste sa o všetkých od malička.

Srdečne blahoželáme a ďakujeme bývalé kolegyne:

Melánka, Anka, Olinka, Helenka a všetky deti materskej školy.

K blahoželaniu sa pripájame aj my a jubilantke,

najstaršej obyvateľke našej obce prajeme pokoj a pohodu v kruhu svojich blízkych.

Z OBECNEJ MATRIKY

Vitajte medzi nami!

Nina Tóth
Adam Baláž
Elias Kišš

Rebeka Obonyová
Oliver Samko
Damián Štucika

S úctou spomíname...

Štefánia Karvayová

Jana Gajdošová

Blahoželám jubilantom!

70 rokov

Katarína Absolonová
Vlasta Herdová
Helena Ziak

80 rokov

Terézia Borkovičová

85 rokov

Terézia Pružinská
Anna Ondriašová
Mária Pániková
Helena Jenisová

75 rokov

Katarína Balážová
Marek Paukov
Mária Danková
Marta Šabová
Františka Luspajová

90 rokov

Františka Škrabáková
Mária Ferencová
Katarína Čulíková

PRIPRAVUJEME

- dátum* Privítanie nového roka – lampiónový sprievod
- dátum* Obecný ples
- dátum* Fašiang
- dátum* MDŽ
- dátum* Posedenie pod májom
- dátum* Deň matiek
- dátum* Jánske hry spojené s dňom detí

Informačné noviny obyvateľov obce Žitavany.
Vydáva: Obec Žitavany, Športová 229/5, 951 97 Žitavany,
IČO: 37869451
EV 6097/23/PT, ISSN 1338-550X
Šéfredaktorka: Dagmar Šebeňová | E-mail.: podatelna@zitavany.sk

Tlač: Garmond Nitra
Redakcia si vyhradzuje právo krátenia a úpravy príspevkov.
Neprešlo jazykovou úpravou.
Náklad 600 ks – Vychádza štvrťročne. Nepredajné.
Uzávierka ďalšieho čísla: 15.6.2026